

Bezwerende metafoor over hedendaagse eenzaamheid

Theater

Visnijd door TG BloodyMary, Broeders door Het Gasthuis en Jøsenfjord/Lampedusa door Polly Maggoo. 19 juni op Terschelling. Aldaar t/m 25 juni. Daarna op Over 't IJ Festival in Amsterdam en op De Parade. Broeders op Festival Boulevard en Jøsenfjord/Lampedusa op De Karavaan en het Axis Festival.

Wie zich voor een voorstelling laat inspireren door een eiland, komt al snel uit bij afzondering en isolement. Geen wonder dat een groot aantal toneelproducties tijdens Oerol gaan over (het doorbreken van) eenzaamheid. In *Visnijd* bijvoorbeeld, van TG BloodyMary, portretteert toneelschrijfster en regisseuse Marije Gubbels twee bejaarde zussen, de een lam, de ander blind, die elkaar gevangen houden in hun ouderlijk huis aan de rand van het eiland. Ze verwijten elkaar alle misgelopen levenskansen. Dan spoelt er een drenkeling aan, een jongeman die bij de blinde Mathilde alle onderdrukte verlangens loswoelt en bij de lame Elfride het gevoel terugbrengt in haar eens zo jonge dansbenen.

Het gegeven van een indringer die een ingesleten patroon door-

breekt, is bekend in de toneel-literatuur. Gubbels blinkt vooral uit in de sterk gekleurde vorm en de (vis)nijdige dialogen. Lies Vischedijk en Ilse Warringa lijken met hun pruiken, verzwaarde boezems en zwart gestifte tanden wel bejaard maar houden iets frêles en jongs, door dat stem, ogen en motoriek nog meisesachtig zijn. Vooral tijdens de live gezongen zee-meerminnenliedjes valt er een roze gloed over hun grauwe bestaan.

Marcel Osterop mag de achterbakshheid en geveinsde onschuld van de jongeman nog scherper aanzetten. Maar *Visnijd* is ook een voorstelling over oudjes die op de valreep jong willen zijn en jongens die al oud ogen voor ze grijs zijn.

Polly Maggoo laat twee mannen aan het woord in de politiek getinte voorstelling *Jøsenfjord/Lampedusa*. De een bewaakt met harde hand vluchtelingen op het beruchte Italiaanse eiland Lampedusa. De ander is een Afrikaanse asielzoeker die in plaats van de verwachte week zes hardvochtige maanden in de Sahara doorbracht alvorens op een Europees eiland aan te spoelen. Hoe zinvol ook dat tekstschrijver en regisseur Mathijs Verboom een actueel probleem

aanstipt in deze sfeerverhogende omgeving, hij maakt een klassieke fout door te veel emoties bij de acteurs te leggen. Steven Stavast vloekt en tiert als commandant, Bright Richards huilt en zwelgt als vluchteling. Als toeschouwer sluit je je af, waardoor zelfs de beschouwende muziek op contrabas en schelp ver weg lijkt.

Regisseur Jetse Batelaan visualiseert de hedendaagse eenzaamheid het meest onverwacht. In *Broeders* krijgt een aantal gestreste dertigers, zwelgend in relatiedrama's, een beschermengel: zijgende verplegers die hun hand vasthouden. Samen dwalen ze rond in een hoog ommuurd carré. Wordt de mantelzorg even onderbroken, bijvoorbeeld voor een koffiepauze, zakt het breekbaar opgebouwde zelfvertrouwen weer in. Het 'er zijn (voor elkaar)' boeit niet continu maar krijgt wel iets bezwerends. De leiders en lijdenden wisselen van rol, verslaafd als ze zijn aan zorgen-voor. Zelfs als de buitenwereld onverwacht binnendringt, durven ze niet los te laten. Een metafoor over modern isolement die je lang bijblijft.

